

**КОМЕНТАРИ КЪМ ОБЩЕСТВЕНА КОНСУЛТАЦИЯ ПРОЕКТ НА
НАЦИОНАЛНА СТРАТЕГИЯ ЗА НАСЪРЧАВАНЕ НА РАВНОПОСТАВЕНОСТТА
НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ ЗА ПЕРИОДА 2021-2030 Г.**

Коментар	Автор	Дата
----------	-------	------

Включване на ЛГБТИ общността в Проект на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 1: Равнопоставеност на жените и мъжете на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост Предлагаме като ключово действие да бъде включена допълнителна точка за насърчаване на програми за повишаване на информираността на работодателите по темите за равенство между половете и създаване на приемаща среда за ЛГБТИ служителите и особено транс жените, които са най-уязвими към дискриминация и неприемане на пазара на труда ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 2: Намаляване на разликите по пол в заплащането и доходите Подкрепяме предложението на Български Хелзинкски Комитет в т. 5, приоритетна област 2 да се добави ключово действие, насочено към разрешаване на проблема с липсващата статистика и друга информация за положението на трансджендър и интерсекс хората на пазара на труда, предвид документираното неравенство в доходите им на европейско ниво. ПРИОРИТЕТНА ОБЛАСТ 4: Борба с насилието и защита и подкрепа на жертвите Подкрепяме предложението на Български хХелзинкски комитет в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди въвеждането в образователните програми на всички степени на образование на информация за основаната на пола дискриминация и дискриминацията спрямо ЛГБТИ хората като неотговарящи на стереотипните роли на мъжете и жените в обществото. Предлагаме в ключова дейност “2. Осигуряване на достъпни и качествени услуги за подкрепа и реинтеграция на лицата, пострадали от насилие и жертвите на трафик на хора; работа с извършители на насилие” да се допълни, че е нужно тези услуги да бъдат достъпни за представителите на ЛГБТИ общността и професионалистите в тях да бъдат информирани за спецификите в преживяванията на този тип жертви.	Фондаия “Ресурсен център Билитис”	16.11.2020
--	--	-------------------

Включване на ЛГБТИ общността в Проект на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността нОбщ коментарНа първо място, искаме да поздравим институциите, че предприемат важна крачка за насърчаване на равнопоставеността между мъжете и жените в България, посредством обсъждането на настоящия проект на Стратегия. Темата е от изключителна важност и текстът неминуемо предлага важни и нужни стъпки в правилната посока. Едновременно с това обаче смятаме, че Проектът на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г. по никакъв начин не засяга равенството на ЛГБТИ (лесбийки, гей, бисексуални, транс и интерсекс) хора в България. Представителите на ЛГБТИ общността често страдат от неравенства и насилие заради своя пол, джендър идентичност и сексуална ориентация, заради утвърдените в обществото стереотипи за мъжете и жените. Затова вярваме, че е важно Стратегията да обърне внимание на специфичните неравенства срещани от тази общност. Във връзка с това представяме следните предложения:ПредложенияПодкрепяме предложението на Български хХелзинкски кКомитет да се обърне внимание на положението на транс жените и мъжете на пазара на труда: “В т. 2.3. от документа (Повишаване на участието на жените на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост) да се допълни констатация за липсата на данни за положението на трансджендърните жени и мъже на пазара на труда, както и нуждата от набавянето на такава информация, предвид, че данните за транс лицата в ЕС показват, че те по-често спадат в категории с по-ниски доходи, отколкото населението като цяло (вж. Агенция на Европейския съюз за основни права, Да бъдеш транс в ЕС: Сравнителен анализ на данните от проучването относно ЛГБТ в ЕС. Резюме, 2015, достъпно на адрес: https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/cf0c9c62-97f5-11e5-983e-01aa75ed71a1).”	Фондаия “Ресурсен център Билитис”	16.11.2020
---	--	-------------------

Становище на Български родителски централен комитет - стратегия да, но за семейството! Стратегията създава допълнителни условия за дискриминация в българското общество, изкуствено продуцира заетост на административния апарат и осигурява допълнителна възможност за пряко финансиране на дейности за подбрани неправителствени организации. В нея е приложен отново принципът, по който се работи в социалната сфера към момента: Щом куцаш, ще ти осигурим очила. Равнопоставеността на жената и мъжа в Република България е гарантирана в редица основополагащи документи за отношенията между хората в България. Когато се стига до неравнопоставеност, просто не се спазва закона. Вместо равенство пред закона проектът предлага равенство при ... ПРОТЕКЦИЯТА. Изключително недостойно е да се тълкува като ПРЕЧКА за личното кариерно израстване и успешната обществена реализация ПРИЗВАНИЕТО на жената да създава живот. Най-съществената задача според изброените международни документи като законова основа за изработването на тази Стратегия откриваме във формулираното „равенство на половете“ при постигането на „равновесие между професионалния и личния живот“. Но в този си вид, проектът не подготвя постигането на тази задача. Препоръчваме стратегическото мислене за бъдещето на България да бъде ориентирано към семейството. Само в условията за хармонично взаимодействие вътре в него, при опазване на традиционното му организиране около мъж и жена като родители, с достоен за подражание пример в реализирането на личните избори, и със среда на любов и взаимно уважение както на качествата, така и на физиологическите и психическите различия, може да се разгърне истински личността. Вън от това взаимодействие, вън от това партньорство между мъжа и жената, спокойно изявяващи съответно мъжествеността и женствеността в отношенията си, всеки дефицит е причина за свръхнатоварване и изкривяване до степен чувството за щастие да се превърне в трайна илюзия или да се изгуби завинаги.	Людмила Дукова	16.11.2020
--	---------------------------	-------------------

Липсват мерки за универсален достъп до сексуално и репродуктивно здраве и репродуктивни праваПодкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ за допълване на проекта за стратегия с приоритетна област 6: Осигуряване на универсален достъп до сексуално и репродуктивно здраве и репродуктивни права. Предвид предложената в становището експертиза на предложителя по изготвянето на проект за такава приоритетна област, не намираме пречка тази възможност да се използва.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 4 - допълване на образователните програмиПредлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди въвеждането в образователните програми на всички степени на образование на информация за основаната на пола дискриминация и дискриминацията спрямо ЛГБТИ хората като неотговарящи на стереотипните роли на мъжете и жените в обществото.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 4 - анализ на образователните програмиПредлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди извършването на анализ на образователните програми на всички степени на образование за съдържание, подпомагащо утвърждаването на негативни стереотипи за ролите на жените и мъжете в обществото и семейството, в резултат на който анализ да се предприемат действия по изменение на това съдържание или кореспондиращите му учебни програми.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020

По т. 5, приоритетна област 4 - наказателноправни мерки срещу основаното на пола насилие. Предлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди сформирането на работна група за изготвяне на проект за изменение и допълнение на Наказателния кодекс с цел въвеждането в него на мерки срещу основаното на пола насилие. Обръщаме сериозно внимание на това, че с промените в Наказателния кодекс от 2019 г. (обн. в ДВ, бр. 16 от 2019 г.) не бяха предвидени мерки срещу насилието, основано на пола, а само за престъпленията, извършени в условията на домашно насилие.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 4 - анализ на ефективността на промените в НК от 2019 г. Предлагаме в т. 5, приоритетна област 4 като ключово действие да се предвиди проучване на ефективността законодателните промени за борба с домашното насилие в Наказателния кодекс (обн. в ДВ, бр. 16 от 2019 г.), съответствието им с действащите правнообвързващи и меки стандарти на международното право, включително препоръки, мнения и доклади на органи на Съвета на Европа и на Европейския съюз, както и извършването на сравнителноправен анализ между България и държавите, ратифицирали Конвенцията на Съвета на Европа за превенция и борба с насилието над жени и домашното насилие.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 3 - Директива. Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 3 като ключово действие да се предвиди приемането на предложението от 2012 г. за Директива за подобряване на баланса между половете в управителните съвети на дружествата, която определя като цел минимум 40% от членовете без изпълнителни функции в управителните съвети на дружествата да бъдат от по-слабо представения пол.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020

По т. 5, приоритетна област 3 - стратегии за увеличаване на броя на жените в политикатаПодкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 3 като ключово действие да се предвиди разработването и прилагането на стратегии за увеличаване на броя на жените на отговорни длъжности в политиката и при изготвянето на политики, както и за насърчаване на участието на жените като гласоподаватели и кандидати в изборите, включително насърчаване на политическите партии, които получават държавна субсидия, да бъдат прозрачни по отношение на баланса между жените и мъжете в партиите и в изборните листи, както и да прилагат конкретни стратегии за гарантиране на равното участие на жените и мъжете (например чрез формиране на кандидатските листи с редуване на кандидати жени и кандидати мъже).	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 3 - конкретизация на меркитеПодкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 3, ключово действие 1 да се конкретизира кои са конкретните „системни и целеви мерки за подобряване на баланса между жените и мъжете“, като тези мерки следва да обхващат всички равнища на управление.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 2 - положението на трансджендър и интерсекс хората на пазара на трудаПредлагаме в т. 5, приоритетна област 2 да се добави ключово действие, насочено към разрешаване на проблема с липсващата статистика и друга информация за положението на трансджендър и интерсекс хората на пазара на труда, предвид документираното неравенство в доходите им на европейско ниво.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020

По т. 5, приоритетна област 2Подкрепяме и предлагаме да се приеме предложеното от фондация „Български фонд за жените“ в т. 5, приоритетна област 2 повишаване на осведомеността на работодателите за разликата в заплащането по пол и окуражаване на преодоляването ѝ, както и насърчаването на равното споделяне на отговорностите за полагане на грижи.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
По т. 5, приоритетна област 1Подкрепяме и предлагаме да се приемат предложените от фондация „Български фонд за жените“ промени в т. 5, приоритетна област 1, а именно:да се включи като ключово действие подкрепата на предприемачеството сред жените, включително насърчаване на присъствието на жени на отговорни длъжности във фондовете за дялово участие и рисков капиталда се включи към ключово действие 3 насърчаването на участието на жените и момичетата в спортни дейности и тяхната физическа активностда се включат като ключово действие мерки, обезпечаващи/подпомагащи разкриването на повече общодостъпни социални услуги за грижа за деца и зависими членове на семейството, доколкото това подпомага достъпа до пазара на труда на жените, които при липсата на тези условия поемат безплатно този грижовен трудда се включи като ключово действие извършването на експертен анализ, който да отговори на въпроса дали социалните и икономическите политики, данъчното облагане и системите за социална закрила не затвърждават структурното неравенство между половете	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020

Без ограничаваща дефиницияПредлагаме да отпадне бележка под линия 28, гласяща следното: „Понятието „пол“ е изградено върху разбирането за съществуването на два биологично определени пола – мъжки и женски, съгласно Конституцията на Република България“. В българското законодателство, в това число в конституцията, не се съдържа легално определение за „пол“, още по-малко такова, което го определя като „два биологично определени пола“. Тази бележка незаконосъобразно – в разрез с антидискриминационното право – ограничава приложното поле на стратегията само до лицата, които попадат в половата бинарност мъж-жена и неправомерно изключва лицата, живеещи с междуполови (интерсекс) състояния. Вместо тази бележка следва да има изрична такава в обратен смисъл – че лицата, чийто пол не може еднозначно да се определи при раждането или по-късно в живота им, също не могат да бъдат изключвани от обхвата на мерките по стратегията.	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
Положението на трансджендърните жени и мъже на пазара на трудаВ т. 2.3. от документа (Повишаване на участието на жените на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост) да се допълни констатация за липсата на данни за положението на трансджендърните жени и мъже на пазара на труда, както и нуждата от набавянето на такава информация, предвид, че данните за транс лицата в ЕС показват, че те по-често спадат в категории с по-ниски доходи, отколкото населението като цяло (вж. Агенция на Европейския съюз за основни права, Да бъдеш транс в ЕС: Сравнителен анализ на данните от проучването относно ЛГБТ в ЕС. Резюме, 2015, достъпно на адрес: https://op.europa.eu/bg/publication-detail/-/publication/cf0c9c62-97f5-11e5-983e-01aa75ed71a1).	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020

Въвеждане на общ принцип за недискриминацияПредлагаме в националната стратегия да бъде въплътен принципът на недискриминация по признаците сексуална ориентация и пола (джендърна) идентичност, залегнал в Европейската стратегия за равенство между половете 2020 – 2025 г. (вж. в този документ бел. под линия 6 и 9). Това би било в съответствие с ангажиментите за позитивни мерки по антидискриминационното право (вж. съображения 2 и 3 от преамбюла на Директива 2006/54/ЕО; Закон за защита от дискриминация, § 17 от ДР).	Български хелзинкски комитет СНЦ	16.11.2020
Тази стратегия и закон са абсурдни и ненужни за България.„Министерският съвет определя държавната политика по равнопоставеност на жените и мъжете и приема Национална стратегия по равнопоставеност на жените и мъжете.“ (ЗАКОН ЗА РАВНОПОСТАВЕНОСТ НА ЖЕНИТЕ И МЪЖЕТЕ) Няма как да ги равнопоставите докато винаги първо пишете „жените“ когато избираете „жените и мъжете“. Ами не е честно първо винаги да са жените. Докато не намерите начин едновременно да напишете „жените и мъжете“ без някой да е първи ще считам глупавия ви закон за дискриминация още в самото му заглавие. „Приоритетни области: 1. Равнопоставеност на жените и мъжете на пазара на труда и равна степен на икономическа независимост. 2. Намаляване на разликите по пол в заплащането и доходите. 3. Насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете в процесите на вземане на решения. Стратегията ще се изпълнява чрез национални планове, които включват дейности, отговорни органи, финансови средства и индикатори.“ (Проект на Национална стратегия за насърчаване на равнопоставеността на жените и мъжете за периода 2021-2030 г.) А може ли да предвидите и по един чиновник във всяка спалня? Може и по един за детската стая и един за кухнята да засича с хронометър дали жените и мъжете готвят по равно.	Владимир Николов	13.11.2020